

Raport z badań

Projekt: **Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego. Opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia**

(wersja skrócona)

Autorzy

dr Agnieszka Będkowska-Kopczyk

dr hab. Michał Kopczyk, prof. ATH

dr Joanna Wróblewska-Jachna

Współpraca:

dr hab. Marek Bernacki, prof. ATH

dr Anna Foltyniak-Pękala

dr Angelika Matuszek

dr inż. Anna Salachna

dr Natalia Wiśniewska

dr Mateusz Żyła

Bielsko-Biała 2022 r.

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Spis treści

Spis treści	1
Wprowadzenie	2
1. Metodologia badań	4
1.2 Charakterystyka społeczno-demograficzna badanych uczniów	6
2. Wyniki badań	8
3. Wnioski z badania sondażowego	23
5. Metodologia konsultacji – grupa fokusowa	25
6. Wnioski z badań fokusowych	25
7. Podsumowanie zrealizowanych badań	31
Załącznik 1. Kwestionariusz ankiety	33
Załącznik 2. Scenariusz wywiadu	40

Wprowadzenie

Raport został opracowany w ramach projektu: **„Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego. Opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia”** (projekt EOG/21/K4/W/0089, Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach (z wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzystający z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG), którego celem jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej. Głównym celem projektu jest opracowanie nowego modułu specjalizacyjnego „Dziennikarstwo obywatelskie” składającego się z około 90 punktów ECTS, które będą wykorzystywane na studiach licencjackich i magisterskich z filologii polskiej. W celu wdrożenia nowego modułu powstaną też: portal edukacyjny z otwartymi zasobami edukacyjnymi, dostarczający narzędzi do edukacji w trybie online lub hybrydowym, interdyscyplinarny podręcznik do dziennikarstwa obywatelskiego, a także cykl 15 wykładów video, dostępne na portalu edukacyjnym. Projekt jest realizowany przez interdyscyplinarny zespół Akademii Techniczno-Humanistycznej w Bielsku-Białej i instytucji partnerskiej z Tromsø w Norwegii – UiT The Arctic University of Norway.

Opracowanie składa się z dwóch części. Pierwsza zawiera prezentację wyników badania ankietowego przeprowadzonego przy współpracy z 25 interesariuszami zewnętrznymi. Druga zawiera wyniki konsultacji społecznych przeprowadzonych dziennikarzami, organizacjami pozarządowymi, miejskimi instytucjami kultury, przedstawicielami jednostek samorządu terytorialnego.

Celem badania przeprowadzonego w grupie uczniów szkół średnich były: identyfikacja ich potrzeb edukacyjnych, planów związane z dalszą edukacją, określenie determinantów wyboru uczelni i kierunków studiów oraz poznanie ich opinii na temat projektowanej specjalności.

Celem konsultacji środowiskowych prowadzonych z ekspertami był pomiar zapotrzebowania na absolwentów polonistyki ze specjalnością „dziennikarstwo obywatelskie”, dokładne określenie kompetencji i umiejętności, którymi powinni się odznaczać przyszli absolwenci „Dziennikarstwo obywatelskie”.

1. Metodologia badań

Zrealizowane badanie diagnostyczne składa się z dwóch modułów: ilościowego i jakościowego. Zastosowano triangulację metod i technik badawczych korzystając z badania sondażowego oraz wywiadu fokusowego.

Badanie sondażowe zostało zrealizowane w okresie maj - czerwiec 2022 r. Wykorzystano kwestionariusz ankiety realizowany online. W badaniu wzięło udział 562 uczniów z 25 szkół, a także młodzież licealna działająca w stowarzyszeniach Uwaga Kultura oraz RedakcjaBB.

Tabela 1. Wykaz szkół i podmiotów uczestniczących w badaniu ankietowym.

LP	Nazwa i adres szkoły (instytucji)
1	II Liceum Ogólnokształcące im. Adama Asnyka w Bielsku-Białej
2	I Liceum Ogólnokształcące im. Mikołaja Kopernika w Żywcu
3	ZSO im. A. Krajowej w Bielsku-Białej
4	ZSTiO w Skoczowie
5	Liceum Ogólnokształcące im. M. Kopernika w Cieszynie
6	ZST Ustroń
7	ZS im. Julina Tuwima w Bielsku
8	Liceum Ogólnokształcące IV im. KEN w Bielsku-Białej
9	ZSSiO w Bielsku
10	Wydział Edukacji i Sportu Urzędu Miejskiego w B-B
11	Liceum Ogólnokształcące im. Asnyka w B-B
12	Liceum Ogólnokształcące im. Żeromskiego w B-B
13	Liceum Ekonomiczne w B-B
14	Liceum Ogólnokształcące Oxford School
15	Liceum Ogólnokształcące ZPSM w Bielsku-Białej

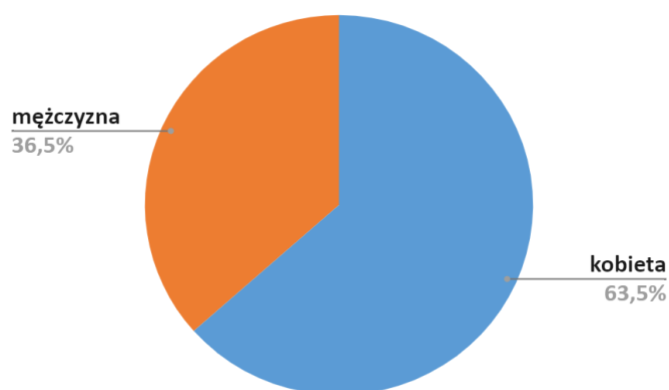
16	Urząd Miejski, Liceum Ogólnokształcące w I Liceum Ogólnokształcące
17	Liceum Ogólnokształcące im. Kopernika w B-B
18	Liceum Ogólnokształcące im. M. Skłodowskiej-Curie w Czechowicach-Dziedzicach
19	RODN "WOM" w B-B
20	Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w B-B
21	Dom Kultury "Kubiszówka"
22	Biblioteka w Wiśle, Liceum Ogólnokształcące w Wiśle i Brennej
23	V Liceum Ogólnokształcące Bielsko-Biała
24	Dwujęzyczne Liceum Ogólnokształcące im. Kopalińskiego BB
25	Zespół Szkół Gastronomicznych i Handlowych w Bielsku-Białej
26	Uwaga Kultura
27	Redakcja.bb

Środowisko lokalne włączyło się aktywnie wspierając dystrybucję ankiety, nauczyciele przekazywali linki do ankiety uczniom.

1.2 Charakterystyka społeczno-demograficzna badanych uczniów

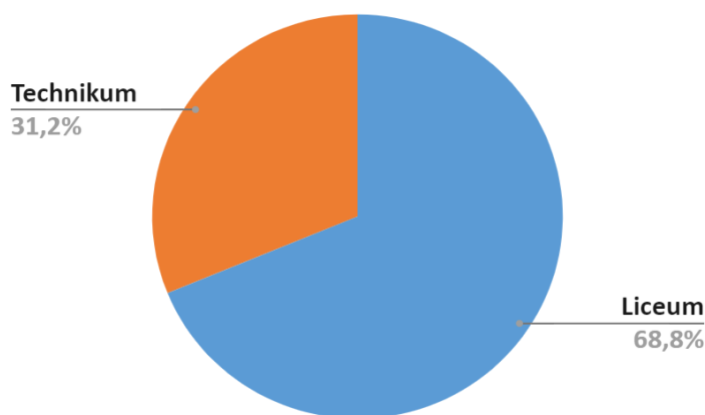
W badaniach wzięło udział 562 uczniów ze szkół średnich, do analizy zakwalifikowano 561 odpowiedzi. Większość badanej grupy stanowią kobiety 63,5%, mężczyźni to 36,5% respondentów. Dysproporcja wynika z doboru próby badawczej, nadreprezentacja mężczyzn jest właściwa szkołom branżowym, a także technikom z klasami przypisanymi do zawodów preferowanych przez mężczyzn.

Wykres 1: Płeć ankietowanych

Zgodnie z deklaracjami ankietowanych większość z nich (386 osób), to uczniowie Liceum, pozostałe 31,2% badanych uczęszcza do Technikum.

Wykres 2: Typ szkoły respondentów.

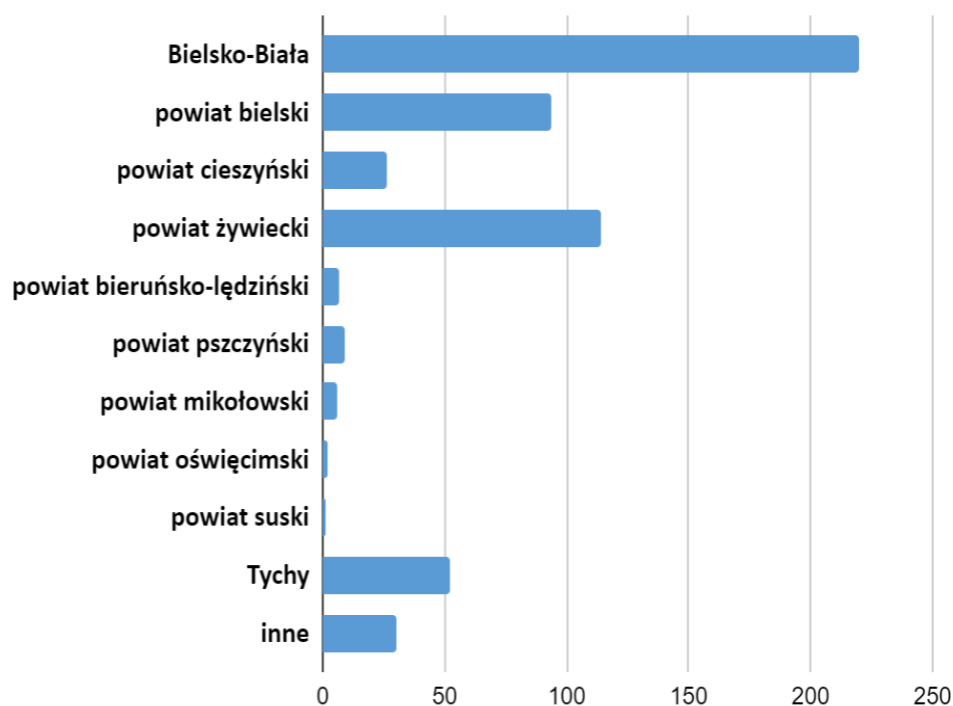

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Uczniowie wskazywali także profile klas w przypadku Liceum uczniowie wskazali na następujące profile: matematyczno-geograficzne, humanistyczne, biologiczno-chemiczne, matematyczno-informatyczne z językiem angielskim, dziennikarskie, sportowe, wojskowe, ratownictwo medyczne, zarządzanie kryzysowe, artystyczne, klasa uniwersytecka. W przypadku Technikum uczniowie wskazali klasy: hotelarskie, informatyczne, fryzjerskie, ochrona środowiska, budowlane, weterynaryjne.

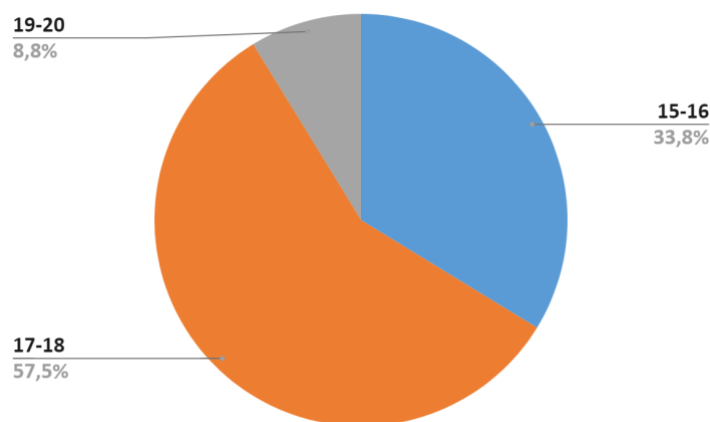
Uczniowie, którzy brali udział w ankiecie mieszkają przede wszystkim w Bielsku-Białej 39,2%, powiecie bielskim 16,8%, powiecie żywieckim 20,3%, Tychach 9,3%. W kategorii inne znalazły się także powiat pszczyński 9, powiat bieruńsko-lęczyński 7 osób, powiat oświęcimski 2 osoby, po jednej osobie z powiat suskiego, Czechowic-Dziedzic i Mikołowa.

Wykres 3: Miejsce zamieszkania uczniów.

Największa liczba uczniów biorących udział w badaniu wskazała przedział wiekowy 17-18 lat 322 osoby, 15-16 lat 190 osób, między 19 a 20 49 osób.

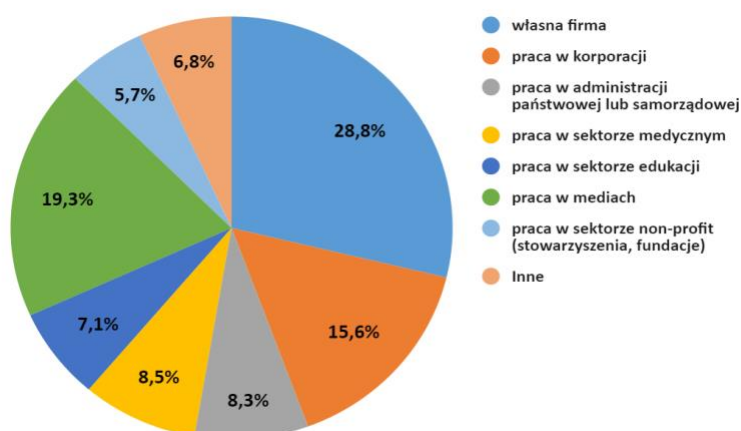
Wykres 4: Wiek badanych osób

2. Wyniki badań

W pierwszym bloku pytań uczniowie odpowiedzieli na pytania dotyczące swoich planów związanych ze swoją przyszłą ścieżką zawodową. Jak wynika z odpowiedzi wykazali się optymizmem i przedsiębiorczością. Największy odsetek wskazań dotyczył prowadzenia w przyszłości własnej działalności gospodarczej 28,8%, liczna grupa chce pracować w mediach 19,3%, pracy w korporacji planuje 15,6%, pracę w administracji 8,3%, pracę w sektorze medycznym 8,5%, w edukacji 7,1%, w sektorze non-profit 5,7%.

Wykres 5: Plany na przyszłość

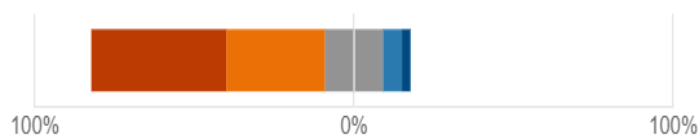
W kategorii inne znalazły się: aktorstwo, weterynaria, hokej, straż pożarna, praca w charakterze historyka.

Pytani o plany związane z dalszą edukacją uczniowie zadeklarowali chęć kontynuowania nauki. Zdecydowanie na takie plany wskazało 42,3% badanych, raczej tak 31%. Nie ma jasno sprecyzowanych planów 18% respondentów. W stopniu zdecydowanym studiów nie planuje podjąć 2,7% respondentów, odpowiedź „raczej nie” wybrało 6%.

Wykres 6: Chęć kontynuowania studiów wyższych

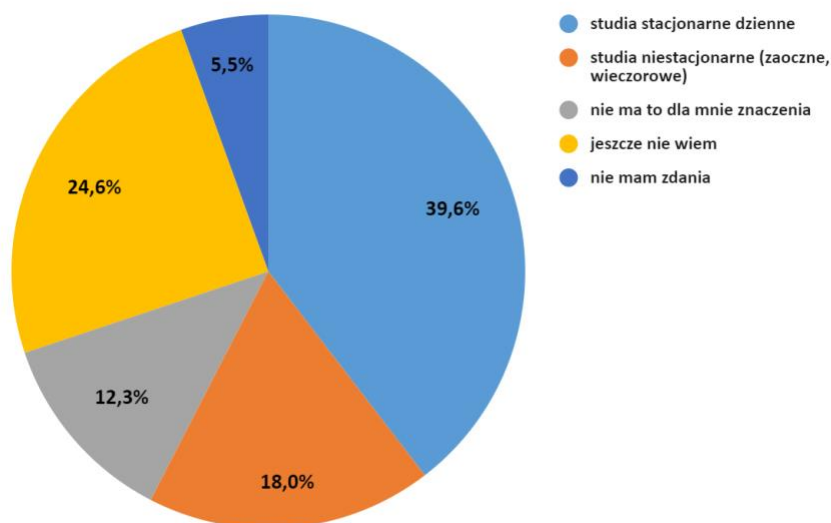
■ zdecydowanie tak ■ raczej tak ■ jeszcze nie wiem ■ raczej nie ■ zdecydowanie nie

zaznacz właściwą odpowiedź

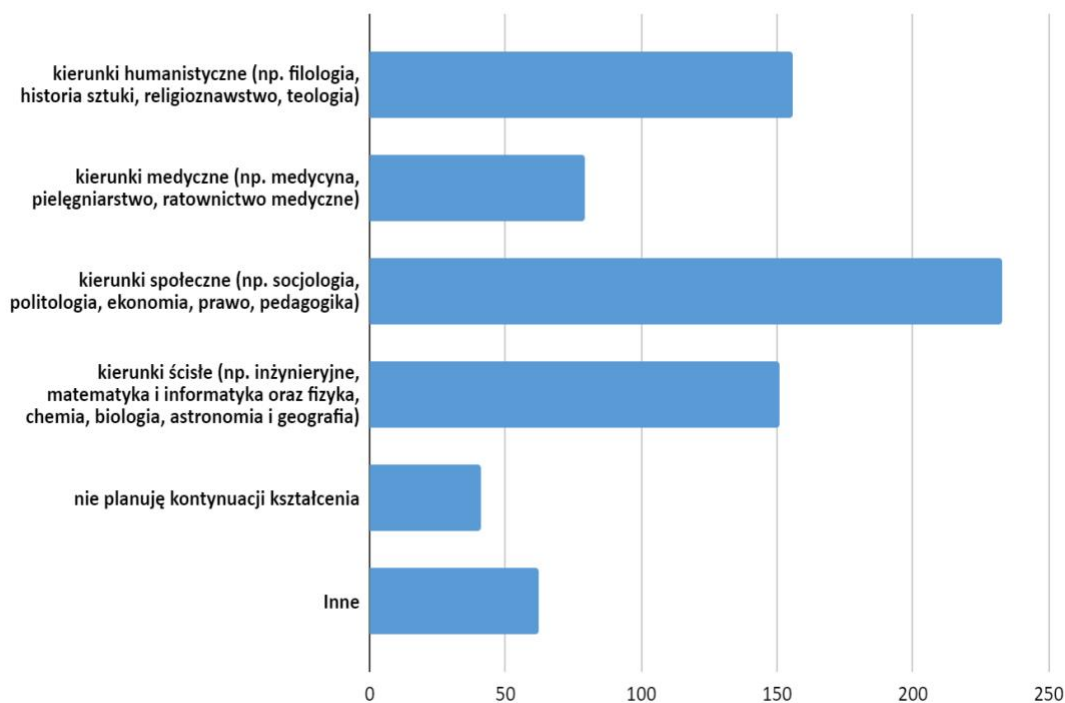
Ankietowani uczniowie preferują dzienne studia stacjonarne 40%, niestacjonarne zaoczne planuje 18%, forma studiów nie ma znaczenia w przypadku 12,3% badanych, jeszcze nie wie 24,6%, nie ma zdania 5,5% .

Wykres 7: Rodzaj studiów

W kolejnym pytaniu uczniowie wskazali kierunki studiów, które są dla nich interesujące. Największą popularnością cieszą się kierunki społeczne 32,2% wyborów, następnie humanistyczne 21,6%, kierunki ścisłe 20,9% wskazań, kierunki medyczne 11%. Wykres

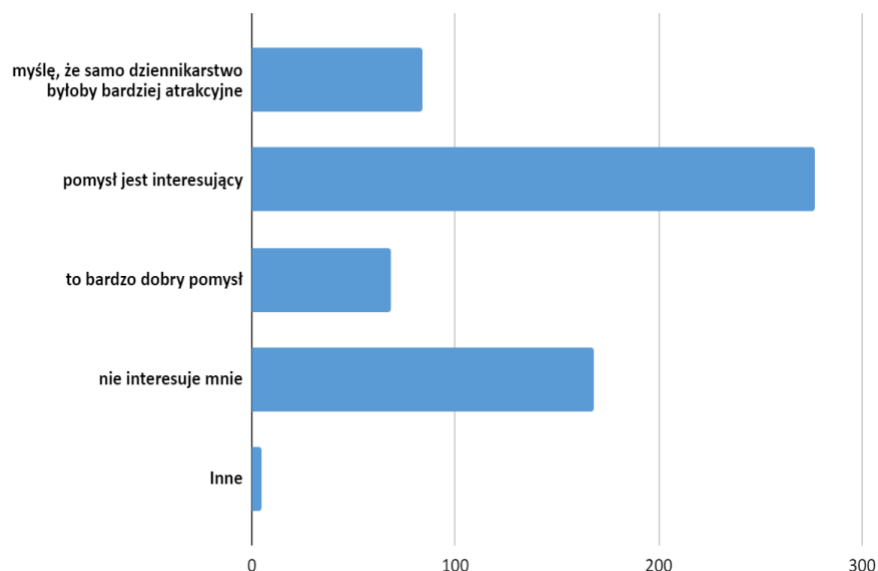
Wykres 8: Preferowane kierunki studiów

W kategorii inne wymieniono: grafikę i projektowanie gier, kosmetologia, wizaż, dietetyka, kryminologia, lotnictwo, weterynaria, kierunki artystyczne i muzyczne, sportowe, fryzjerstwo.

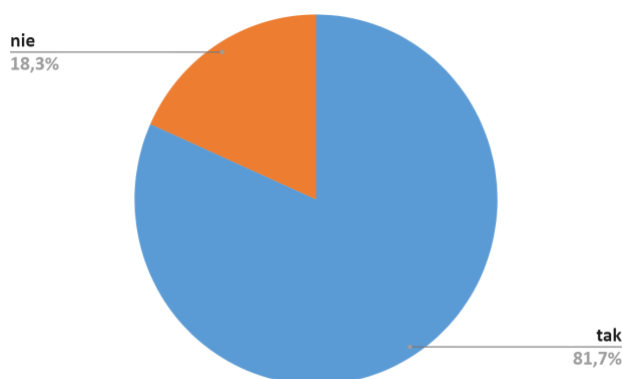
W drugim bloku pytań badani uczniowie opiniowali koncepcję rozszerzenia specjalności na kierunku polonistyka. Najczęściej wybieraną opcją było wskazanie „pomysł jest interesujący” 46%, za bardzo dobry uznano pomysł wprowadzenia specjalności 11,3% ankietowanych. Nie jest nim zainteresowanych 27,9% badanych uczniów, a 14% za bardziej atrakcyjne uznało studiowanie samego dziennikarstwa.

Wykres 9: Opinia o koncepcji kształcenia

Zawód dziennikarza jest postrzegany jako atrakcyjny przez zdecydowaną większość badanych 81,7%.

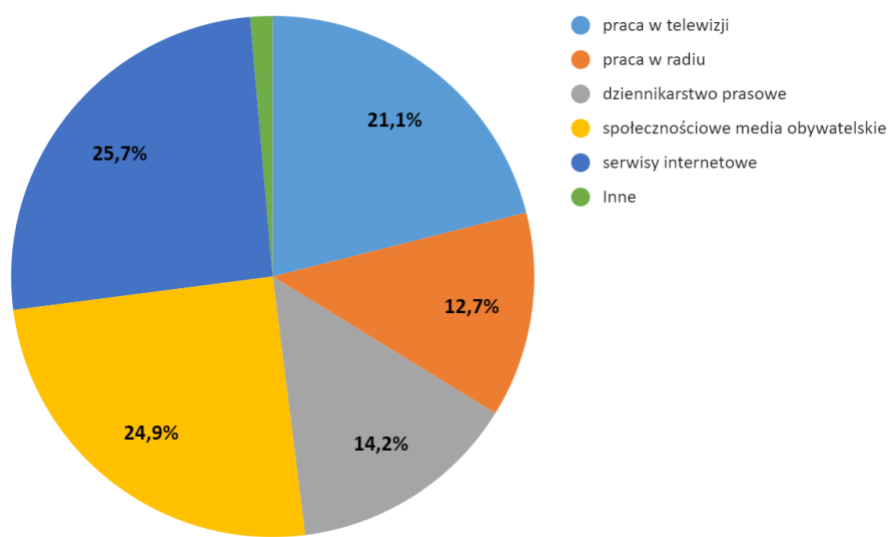
Wykres 10: Atrakcyjność zawodu dziennikarza

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

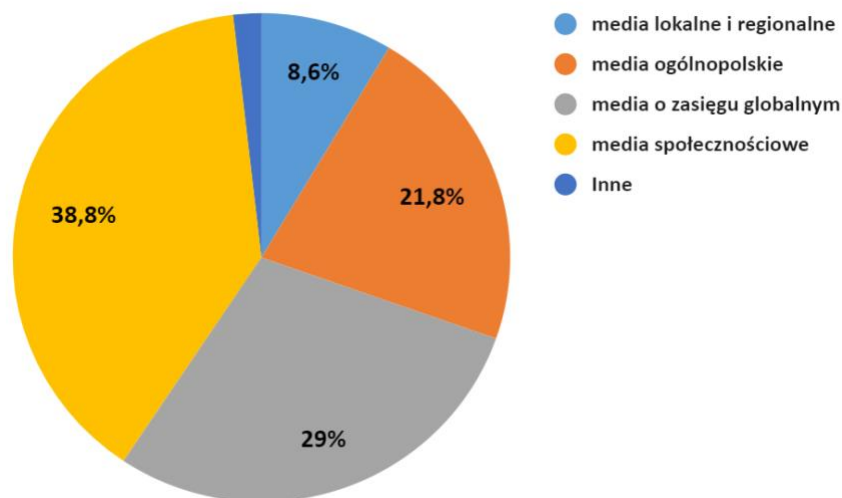
Na pytanie, gdzie chcieliby pracować w przyszłości, wykonując zawód dziennikarza, uczniowie wskazali: serwisy internetowe 25,7%, społecznościowe media obywatelskie 24,9%, telewizję 21,1%, prasa 14,2%, radio 12,7%.

Wykres 11: Atrakcyjność miejsc pracy w dziennikarstwie

W kategorii inne znalazły się odpowiedzi jednoznacznie wskazujące, na to że badani nie są zainteresowani pracą w charakterze dziennikarzy. Uczniowie wybierali także zasięg mediów, w których chcieliby pracować. Najbardziej atrakcyjne są dla badanych media społecznościowe 38,8%, media o zasięgu globalnym 29%. Mniejszym zainteresowaniem cieszą się media ogólnopolskie 21,8%, media lokalne i regionalne 8,9%.

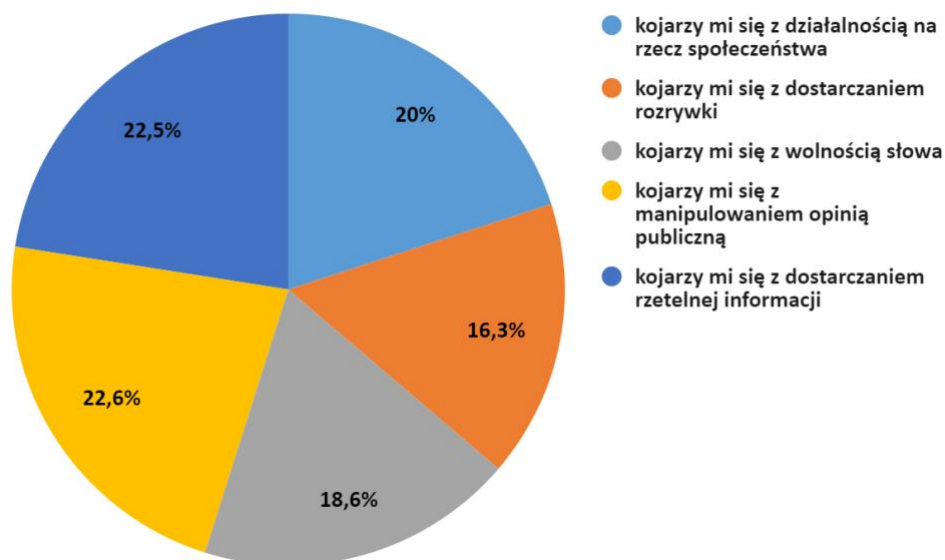
Wykres 12: Atrakcyjność mediów według zasięgu

W kategorii inne znalazły się odpowiedzi uczniów, którzy zdecydowanie nie chcą pracować w mediach. Jedna osoba zaznaczyła, że chce pracować w mediach podejmujących tematy społeczne.

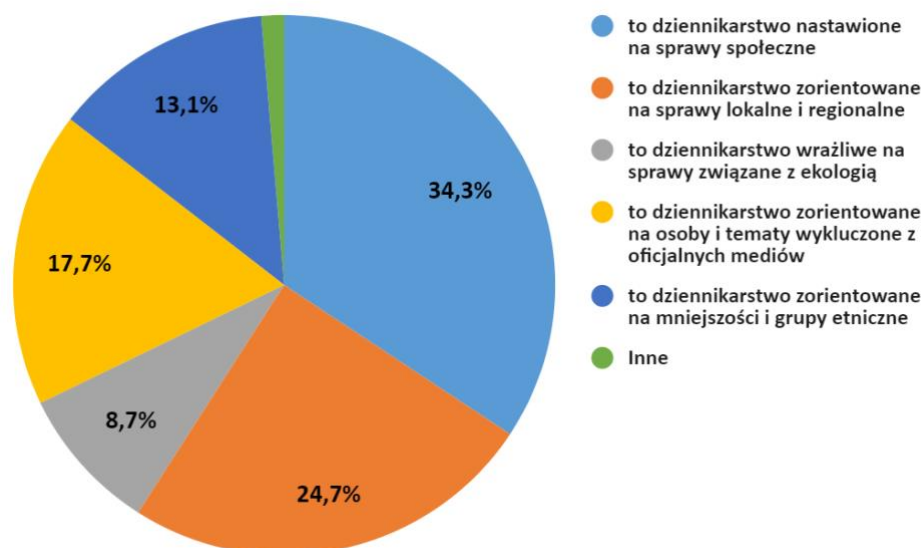
Na pytanie dotyczące tego, z czym kojarzy się badany dziennikarstwo padały odpowiedzi, że z manipulowaniem opinią publiczną 22,6% oraz dostarczaniem rzetelnej informacji 22,5%. Z działalnością na rzecz społeczeństwa skojarzenie ma 20% pytanym, a z dostarczaniem rozrywki 16,3% osób.

Wykres 13: Postrzeganie dziennikarstwa

W kolejnym pytaniu uczniowie pośrednio definiowali **dziennikarstwo obywatelskie**, korzystając z kafeterii i odpowiadając na pytanie: *Która z odpowiedzi najtrafniej, Twoim zdaniem, opisuje dziennikarstwo obywatelskie?* Największa grupa uważa, że jest dziennikarstwo nastawione na sprawy społeczne 34,3%, zorientowane na sprawy lokalne i regionalne 24,7%, to dziennikarstwo zorientowane na osoby i tematy wykluczone z oficjalnych mediów 17,7%, to dziennikarstwo zorientowane na mniejszości etniczne 13%. Najmniej liczna grupa wskazała, że jest to dziennikarstwo wrażliwe na sprawy związane z ekologią 8,7%, odpowiedź inne obejmuje wskazania “nie wiem”.

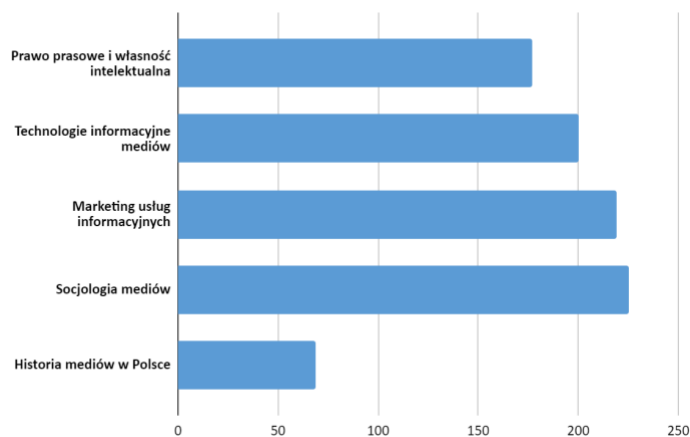
Wykres 14: Postrzeganie dziennikarstwa obywatelskiego

W kolejnej części kwestionariusza uczniowie zaopiniowali przedmioty podzielone na moduły kształcenia. Zaproponowano 7 bloków tematycznych, uczniowie mogli wskazywać w każdym z nich najciekawsze. Uczniowie mogli również wpisać przedmioty, które nie znalazły się w kafeterii, ale w ich opinii powinny zostać wprowadzone do programu studiów.

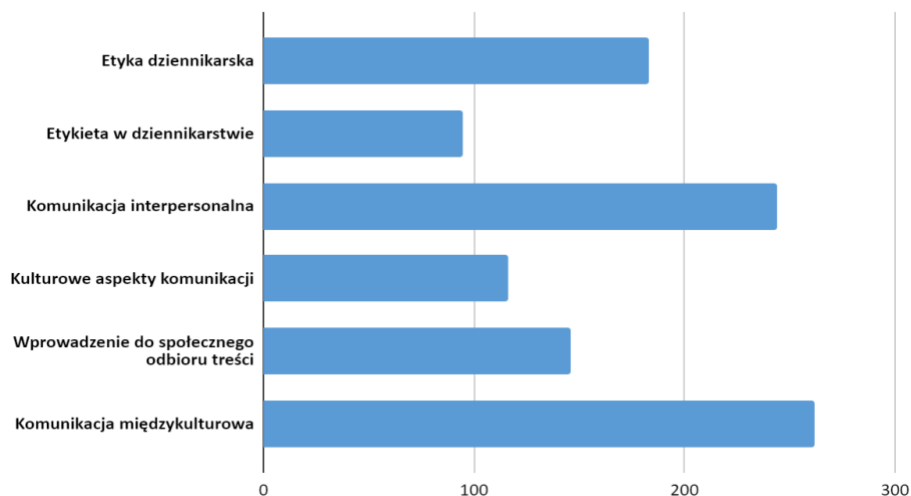
Z pierwszego modułu badani wskazali Socjologię mediów, Marketing usług informacyjnych, Technologie informacyjne mediów. Najmniej interesującym przedmiotem zdaniem badanych jest Historia mediów w Polsce.

Wykres 15: Preferowane przedmioty Blok 1.

Najczęstszym wyborem z bloku 2. jest Komunikacja międzykulturowa i Komunikacja interpersonalna. Kulturowe aspekty komunikacji oraz Etykieta w dziennikarstwie to najmniej pożądane przedmioty w zaproponowanym zestawie.

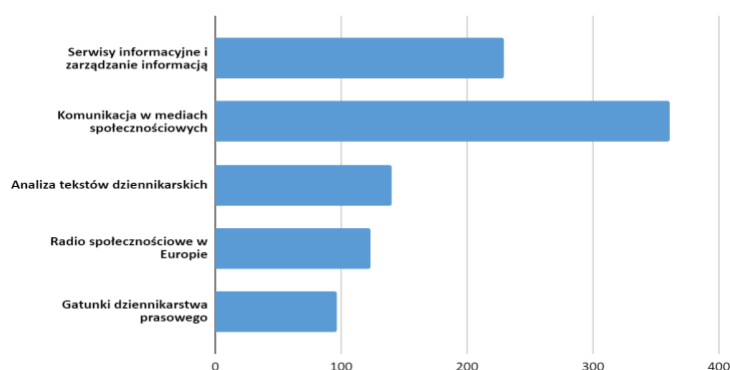
Wykres 16: Preferowane przedmioty Blok 2.

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

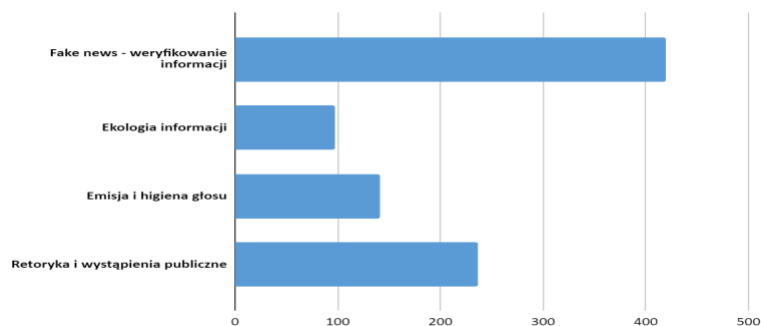
W bloku trzecim najchętniej wskazywano: Komunikację w mediach społecznościowych, w drugiej kolejności: Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją. Najrzadziej wybierany przedmiot to Gatunki dziennikarstwa prasowego.

Wykres 17: Preferowane przedmioty Blok 3.

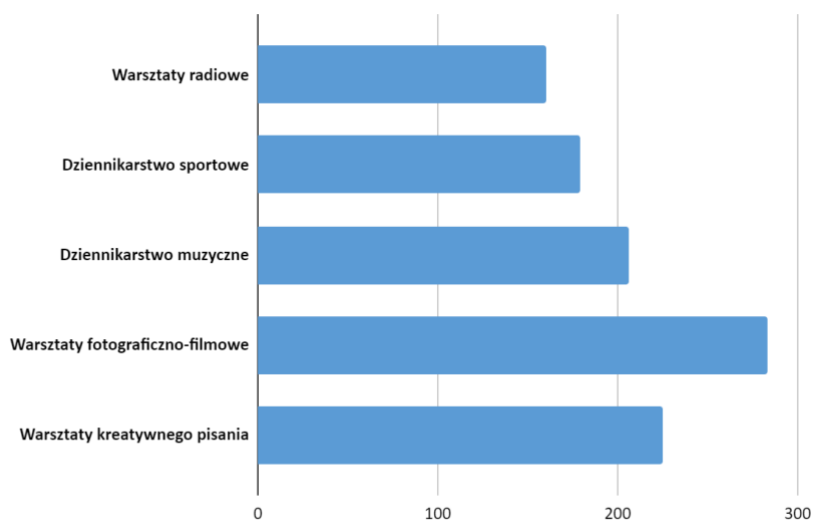
W bloku czwartym znajduje się przedmiot, który uzyskał najwięcej wskazań 421 (!): Fake news – weryfikowanie informacji. Drugim chętnie wybieranym przedmiotem jest Retoryka i wystąpienia publiczne. Najmniejszą liczbę wskazań otrzymała Ekologia informacji.

Wykres 18: Preferowane przedmioty Blok 4.

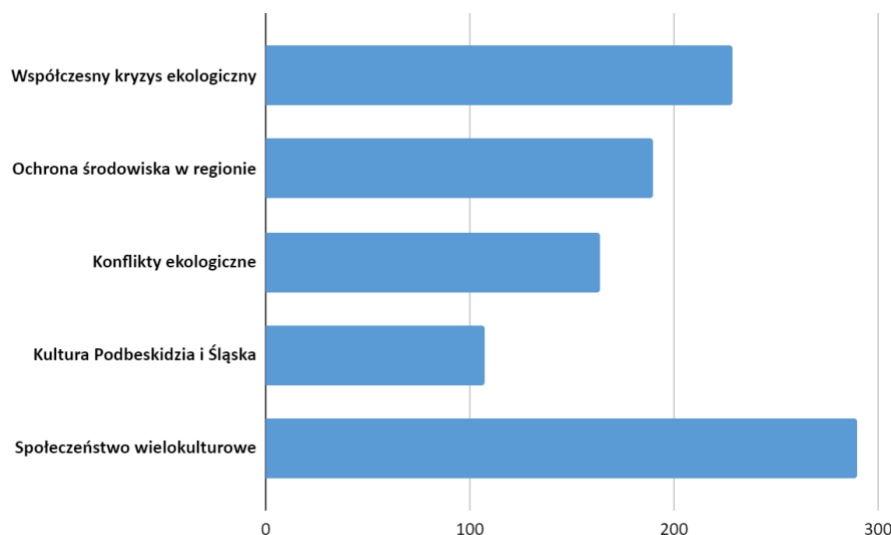
W ramach bloku piątego uczniowie wykazali zainteresowanie wszystkimi przedmiotami z zaproponowanego zestawu zajęć, a zatem chętnie wybierają zajęcia praktyczne. Najpopularniejszym wyborem są Warsztaty fotograficzno-filmowe, drugie miejsce zajmują Warsztaty kreatywnego pisania, a trzecim wyborem jest Dziennikarstwo muzyczne.

Wykres 19: Preferowane przedmioty Blok 5.

Z kafeterii bloku 7. uczniowie wybrali przedmiot Społeczeństwo wielokulturowe, drugim chętnie wskazywanym jest Współczesny kryzys ekologiczny. Najmniej uczniowie są zainteresowani Kulturą Podbeskidzia i Śląska.

Wykres 20: Preferowane przedmioty Blok 7.

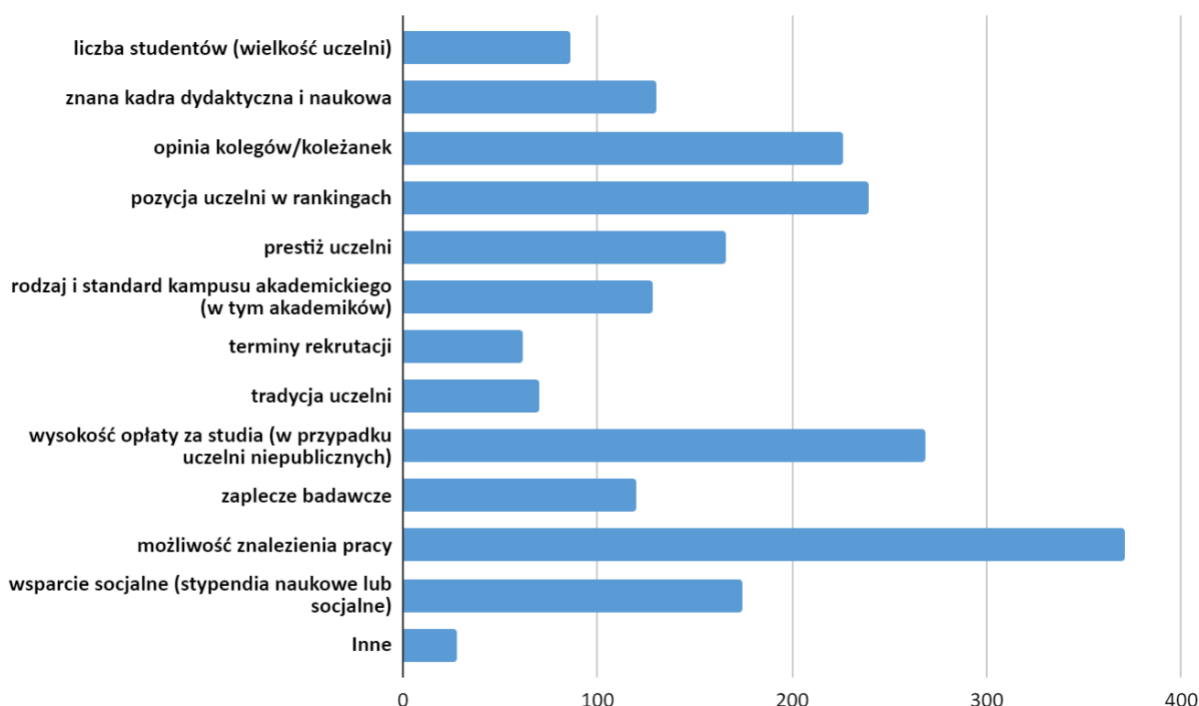

Uczniowie zaproponowali dodatkowe przedmioty, których nie znaleźli w zaproponowanych blokach tematycznych. Odpowiedzi można pogrupować na trzy rodzaje:

- **związane z wiedzą ogólną:** psychologia, filozofia, historia, anatomia/fizjologia, giełda, konflikty na świecie, architektura, wychowanie fizyczne, wojewódzkie problemy ekologiczne, życie influencerów, historia muzyki, dziennikarstwo polityczne, podstawy życia publicznego,
- **związane z samorozwojem:** warsztaty aktorskie, sztuka rozmowy, zarządzanie wizerunkiem w mediach publicznych, relacje z rówieśnikami, jak zyskać rozgłos,
- **związane z konkretnymi umiejętnościami:** jak zostać youtuberem, obsługa administracyjna, język migowy, posługiwanie się kamerą, jak zyskać rozgłos i dobrą opinię, samoobrona, posługiwanie się bronią, grafika tekstu, targetowanie przekazu.

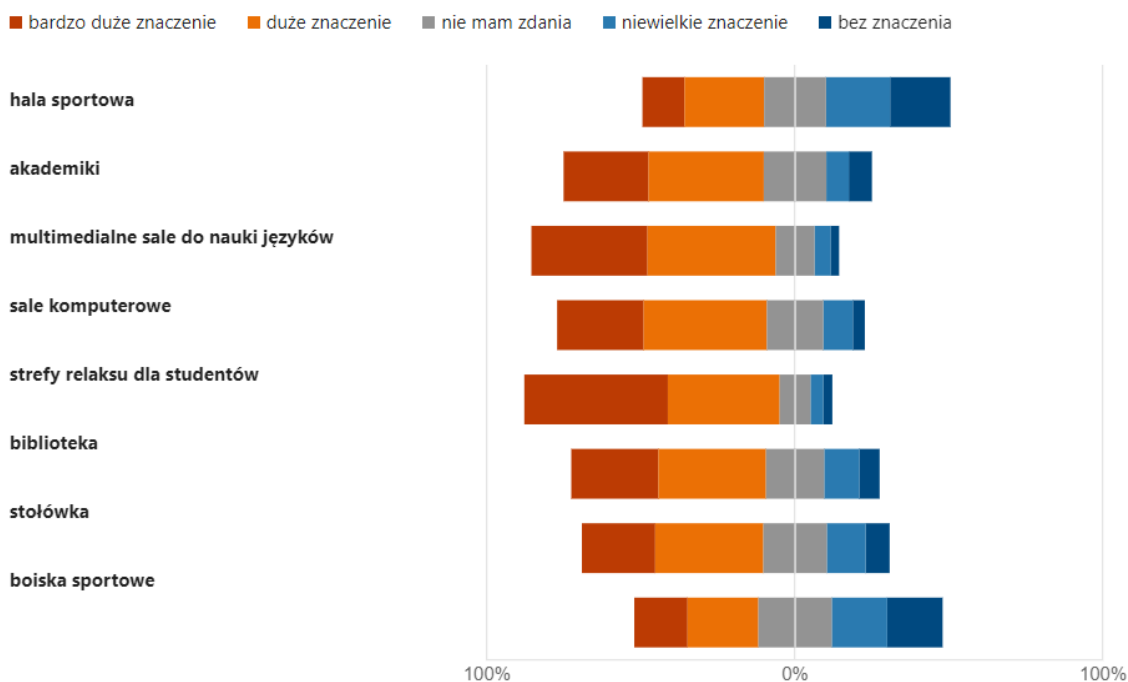
Ostatnia część ankiety zawierała pytania mające na celu identyfikację czynników branych pod uwagę przez uczniów podczas wyboru uczelni.

Wykres 21: Czynniki brane pod uwagę przy wyborze uczelni.

Najważniejszą kwestią jest możliwość znalezienia zatrudnienia po ukończeniu studiów (372 wskazania), następnie wysokość opłaty związanej z czesnym (269), pozycja w rankingach (239 wskazań), opinia kolegów i koleżanek (227 wskazań) i wsparcie socjalne (174 wskazań). Do mniej istotnych uczniowie zaliczyli: liczbę studentów (86 wskazań), znaną kadre dydaktyczną (131 wskazań), prestiż uczelni (166 wskazań), standard kampusu (129 wskazań), terminy rekrutacji (62 wskazania), tradycję uczelni (70 wskazań), zaplecze badawcze (120 wskazań).

Wykres 21: Wpływ infrastruktury na wybór uczelni

Uczniowie, biorąc pod uwagę w procesie decyzyjnym infrastrukturę, w pierwszej kolejności zwracają uwagę na strefy relaksu (46,6% odpowiedzi), następnie multimedialne sale do nauki języków (38% odpowiedzi), bibliotekę (28,3% odpowiedzi), sale komputerowe (28% odpowiedzi), akademiki (28% odpowiedzi) (stołówkę 23%) Najmniejsze znaczenie ma infrastruktura sportowa: hale sportowe (13,7% wskazań) oraz boiska (17,3%).

3. Wnioski z badania sondażowego

Plany na przyszłość

Badani uczniowie w przyszłości są zainteresowani prowadzeniem własnej działalności gospodarczej (364 osoby) lub pracą w mediach (243 osoby). Zdecydowana większość z nich zamierza podjąć studia ponad 73%. Są zainteresowani przede wszystkim studiami stacjonarnymi - 40%. Największym zainteresowaniem cieszą się kierunki społeczne (socjologia, politologia, ekonomia, prawo, pedagogika) 233 wskazania, humanistyczne (religioznawstwo, teologia, językoznawstwo, filologia, historia sztuki) 156 wskazań. Uczniowie nie udzielili odpowiedzi na pytanie o uczelnię na której chcą studiować, nie wskazali również miasta, w którym chcą się uczyć. Uzasadnione jest wnioskowanie, że nie mają w momencie realizacji badania sprecyzowanych planów.

Ocena koncepcji wprowadzenia nowej specjalności

Badani pozytywnie ocenili koncepcję studiów, 46% uczniów uznało pomysł za interesujący, 11% za bardzo dobry. Uruchomienie nowej specjalności spotkało się z akceptacją badanych uczniów. Nie jest zainteresowanych takim programem 28% badanych, 14% uważa, że samo dziennikarstwo jest lepszym pomysłem.

Zawód dziennikarza jest interesujący dla 82% badanych. Praca w mediach społecznościowych jest postrzegana przez badanych jako atrakcyjna - 270 wskazań. Zatrudnienie w telewizji zostało wskazane jako drugie - 228 wskazań. Osoby chcące wykonywać zawód dziennikarza wyraźnie zaznaczyły, że chciałyby pracować w mediach społecznościowych 39%, mediach o zasięgu globalnym 29%, mediach ogólnopolskich 22%.

Badanym dziennikarstwo kojarzy się z dostarczaniem rzetelnej informacji i manipulowaniem informacjami. W obydwu przypadkach pojawiło się 232 wskazań, z działalnością na rzecz społeczeństwa kojarzy dziennikarstwo 205 uczniów. Dziennikarstwo obywatelskie kojarzy się z działalnością nastawioną na sprawy społeczne 456 wskazań, sprawy lokalne i regionalne 328 odpowiedzi, dziennikarstwem zorientowanym na osoby wykluczone 235 wskazań.

Zdaniem uczniów najciekawsze przedmioty to: Fake news – weryfikowanie informacji 421 wskazań, Komunikacja w mediach społecznościowych 326 wskazań, Komunikacja międzykulturowa 263 wskazania, Komunikacja interpersonalna 244 wskazań, „Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją 229 wskazań, Retoryka i wystąpienia publiczne 237 wskazań, Warsztaty fotograficzno-filmowe 283 wskazań, Warsztaty kreatywnego pisania 226 wskazań, Zarządzanie projektami 283 wskazań, Współczesny kryzys ekologiczny 230 wskazań, Społeczeństwo wielokulturowe 290 wskazań, Socjologia mediów 226 wskazań, Marketing usług informacyjnych 219 wskazań.

Czynniki wpływające na wybór uczelni

W badanej grupie 67% uczniów nie wiedziało, że w ATH można studiować polonistykę. Przy wyborze uczelni uczniowie zwracają uwagę na: możliwość znalezienia po studiach zatrudnienia 372 wskazania, wysokość opłaty za studia 269 wskazań, pozycję uczelni w rankingach 239 wskazań, opinie kolegów i koleżanek 227 wskazań. Największe znaczenie w dziedzinie infrastruktury mają strefy relaksu dla studentów, multimedialne sale do nauki języków obcych oraz dostępność akademików.

5. Metodologia konsultacji – grupa fokusowa

Zaopiniowanie koncepcji kształcenia przez ekspertów zostało zrealizowane metodą wywiadu fokusowego. Cechą charakterystyczną tej metody gromadzenia danych jest dyskusja koncentrująca się na konkretnym zagadnieniu. Wywiad jest moderowany przez badacza, zwykle bierze w nim udział od 5 do 10 respondentów. Badanie ma charakter jakościowy, pozwala na identyfikację kategorii poznawczych stosowanych przez uczestników dyskusji, uchwycenie perspektyw poznawczych uczestników życia społecznego. Pozwala na identyfikację interesów aktorów społecznych i ich motywacje oraz poziom zaangażowania afektywnego. Odmienne postrzeganie tych samych zdarzeń i struktur sprzyja zrozumieniu społecznych praktyk podejmowanych przez określone grupy.

Konsultacje z ekspertami przeprowadzono w siedzibie ATH w dn. 17.05.2022 r. Celem przeprowadzonego wywiadu było uzyskanie informacji i opinii na temat koncepcji wprowadzenia nowej specjalności na kierunku polonistyka. W konsultacjach wzięło udział trzech przedstawicieli zespołu (autorzy niniejszego opracowania), którzy występowali w charakterze moderatorów, oraz przedstawiciele środowisk dziennikarskich szczebla regionalnego i lokalnego, przedstawiciele samorządu terytorialnego, organizacji społecznych oraz biznesu.

6. Wnioski z badań fokusowych

Uczestnicy grupy fokusowej jednoznacznie pozytywnie odnieśli się do wprowadzenia nowej specjalności. Podkreślali, że w regionie brakuje dziennikarzy z wysokimi kompetencjami językowymi, niewystarczające kompetencje językowe i medialne są zauważalne także w gronie osób reprezentujących różne instytucje. Połączenie dziennikarstwa obywatelskiego z polonistyką dostarczy na lokalny rynek pracy specjalistów mogących pracować w mediach, zajmować stanowiska rzeczników prasowych, reprezentować różne organizacje w środkach masowego

przekazu. Uważają, że brakuje mediów podejmujących w sposób atrakcyjny tematykę społeczną na poziomie miast i regionu. Badani zwracali uwagę na brak kompetencji językowych u osób zajmujących się dziennikarstwem. Proponowano utworzenie także studiów podyplomowych związanych z dziennikarstwem i kulturą słowa. Zadeklarowali także współpracę w organizowaniu praktyk dla studentów. Studenci mogą zostać przyjęci na praktyki w charakterze rzeczników prasowych szkół. Zaproponowano także stworzenie swoistego laboratorium medialnego, w którym studenci samodzielnie będą prowadzić platformy internetowe, telewizję, radio. Odbiorcami tych treści mogą być także ludzie młodzi: uczniowie i studenci. Za dobry pomysł uznano stworzenie radia obywatelskiego prowadzonego przez studentów a w nim np. cykl rozmów z mistrzami słowa.

Reprezentowali odmienne sposoby definiowania dziennikarstwa obywatelskiego. W zależności od zajmowanego stanowiska i roli zawodowej byli skłonni stwierdzić że:

- dziennikarstwo obywatelskie może kojarzyć się z słabo wynagradzaną działalnością o niskim stopniu profesjonalizmu
- dziennikarstwo obywatelskie dla części respondentów jest tautologią, nie uważają, że należy wyodrębnić dziennikarstwo obywatelskie.

Propozycje przedmiotów nie ujętych w kafeterii: Kognitywistyka, Zarządzanie Radiem/Prasą, Analiza Danych, Filozofia, Historia Dziennikarstwa, Antropologia Kultury, elementy Psychologii, Media w III sektorze, Telewizja Internetowa, Migracje, Współczesne Konflikty Zbrojne, Regionalistyka, Najczęstsze Błędy Dziennikarskie.

Respondenci wskazali na mało atrakcyjny wizerunek uczelni w regionie, jest ona traktowana jako miejsce drugiego wyboru. Absolwenci są w pewnych środowiskach postrzegania jako gorsi, w porównaniu do absolwentów prestiżowych uczelni. Jednocześnie respondenci będący absolwentami stwierdzali, że jakość nauczania jest wysoka. Osoby pracujące z absolwentami ATH podkreślają, że ich wiedza i umiejętności nie odbiegają od tych reprezentowanych przez absolwentów innych uczelni działających w dużych miastach.

Eksperti konsultując program projektowanej specjalności wskazywali najciekawsze w ich opinii przedmioty, korzystając z 7 bloków tematycznych. Wyniki ilustruje poniższa tabela.

Tabela Najciekawsze przedmioty.

Przedmiot	wybór
Blok 1.	
Prawo prasowe i własność intelektualna	9
Technologie informacyjne mediów	5
Marketing usług informacyjnych	4
Socjologia mediów	6
Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją	7
Historia mediów w Polsce	2
Blok 2.	
Etyka dziennikarska	10
Etykieta w dziennikarstwie	4
Komunikacja interpersonalna	7
Kulturowe aspekty komunikacji	5
Wprowadzenie do społecznego odbioru treści	5
Komunikacja międzykulturowa	6
Blok 3.	
Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją	6

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Komunikacja w mediach społecznościowych	9
Analiza tekstów dziennikarskich	8
Radio społecznościowe w Europie	2
Gatunki dziennikarstwa prasowego	6
Blok 4.	
Fake news – weryfikowanie informacji	10
Ekologia informacji	
Emisja i higiena głosu	5
Retoryka i wystąpienia publiczne	7
Blok 5.	
Warsztaty radiowe	7
Dziennikarstwo sportowe	4
Dziennikarstwo muzyczne	4
Warsztaty fotograficzno-filmowe	6
Warsztaty kreatywnego pisania	9
Blok 6.	
Planowanie rozwoju regionu	
Zarządzanie projektami	5
Międzynarodowe rynki pracy	1

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Rola trzeciego sektora w nowoczesnych państwach demokratycznych	6
Finansowanie trzeciego sektora	3
Spółeczeństwo obywatelskie	9
Blok 7.	
Współczesny kryzys ekologiczny	4
Ochrona środowiska w regionie	2
Konflikty ekologiczne	4
Kultura Podbeskidzia i Śląska	6
Spółeczeństwo wielokulturowe	7

W opinii uczestników konsultacji do najciekawszych przedmiotów należą: Fake news - weryfikowanie informacji i Etyka dziennikarska - po 10 wskazań. Eksperti są w tym zgodni z uczniami, umiejętności weryfikowania informacji stają się niezbędne dla osób korzystających z mediów. W dalszej kolejności znalazły się: Prawo prasowe i własność intelektualna, Komunikacja w mediach społecznościowych, Warsztaty kreatywnego pisania, Spółeczeństwo obywatelskie - po 9 wyborów. W trzeciej grupie są: Analiza tekstów dziennikarskich (8 wyborów), Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją oraz Komunikacja interpersonalna, Retoryka i wystąpienia publiczne, Warsztaty radiowe, Spółeczeństwo wielokulturowe uzyskały po 7 wskazań.

Warto zauważyć, że opinie o konsultowaniu specjalności spływały także kilka dni po spotkaniu. Eksperti dyskutowali nad koncepcją kształcenia w swoich środowiskach zawodowych. Potwierdzili także duże zapotrzebowanie na wykwalifikowanych dziennikarzy w regionie.

Istotną dla badanych kwestią jest nazwa specjalności. W opinii części uczestników dyskusji dziennikarz obywatelski to określenie, które powinno być stosowane wobec osób, które nie zajmują się dziennikarstwem zawodowo.

MK: *Być może też kwalifikacji, które dałyby mu pewność siebie, (...) i jeszcze jedna ważna rzecz, o której chciałam powiedzieć, że dziennikarz obywatelski to jest ktoś, kto absolutnie nie bierze pieniędzy za swoją pracę. Nie robi tego, tak jakby zawodowo, tylko to jest jakaś misja.*

Eksperci nie byli co do tego zgodni, postawy aprobujące i negatywne zdynamizowały rozmowę. Poniżej znajdują się wypowiedzi charakterystyczne dla reprezentowanego stanowiska.

Postawa aprobująca

AIS: *Ja mam teraz trochę przeciwne, (...) ja bardzo chętnie chciałabym publikować rzeczy właśnie obywatelskie, (...) w trzecim sektorze, nie dla biznesu, nie dla państwa i brakuje mi tych kwalifikacji, (...) bardzo chętnie zrobiłabym specjalizację. Może właśnie niekoniecznie pięcioletnią filologię, tylko może na przykład stricte takie dziennikarstwo obywatelskie, które będzie zawierało w sobie te wszystkie rzeczy.*

Postawa negatywna

JP: *Natomiast ja krótko powiem (...) Dla mnie dziennikarstwo obywatelskie to jest, przepraszam, masło maślane. Bo dziennikarstwo jest obywatelskie. Kropka. Na różnych stopniach. Natomiast dla mnie dziennikarstwo dzieli się na dobre i na złe. Wszystko.*

Postawa neutralna

IK: *Pomyślałam sobie teraz nad słowem, które mi się kojarzy z tym, I dla mnie synonimem dziennikarstwa zaangażowane (...) obywatelskiego jest dziennikarstwo zaangażowane. Tak jak sztuka zaangażowana wypowiadająca się w obronie praw człowieka, obywatelskości to też dziennikarstwo zaangażowane. Dla mnie to tłumaczy sens tego i ideę tych słów, jeżeli dobrze rozumiałam.*

Po przeprowadzonym wywiadzie eksperci prowadzili dalsze dyskusje na ten temat w swoich środowiskach zawodowych. Wyniki tych spotkań zostały przesłane do organizatorów konsultacji, co jest wskaźnikiem dużego zaangażowania społeczności lokalnej w kształcenie przyszłych kadr regionalnych.

Opinia dziennikarki czynnej zawodowo - *Wszyscy uważamy tak samo Dziennikarz obywatelski to ktoś, kto zajmuje się jakimś tematem z pasji, nagłaśnia go nie biorąc za to pieniędzy. Jak już to robi, przestaje być dziennikarzem obywatelskim.*

Opinia kobiety posiadającej stopień magistra dziennikarstwa, aktywnej zawodowo w biznesie - *Miałam taką refleksję, że tak jak mówiła Wanda dziennikarstwo było na politologii, z jednej strony to dobrze bo spotkałam się z Machiavellim a z drugiej strony słabo, bo jednak było to narzędzie dla polityki centralnej (propagandy), z resztą jak inne specjalizacje też! W strukturze, która przecież do dziś funkcjonuje. A powinno było narzędziem polityki społecznej, na rzecz mieszkańców, wspólnoty, polityki kształtowanej przez nią. Zatem to jest wyzwanie na nowe czasy, umiejscowienie go (dziennikarstwa) w innym miejscu, z innymi założeniami, jako tuba ludu/wspólnoty wzywająca do samostanowienia (i jeszcze z innymi funkcjami), jej miejsce jest pod polonistyką, która daje odwołanie do wartości narodu i wobec niego ma usługną rolę, należytą i doniosłą.*

Eksperci są przekonani, że czas studiów powinien wiązać się z nabywaniem umiejętności praktycznych, cenią studia praktyczne i dualne. Zadeklarowali pogłębioną współpracę na rzecz realizacji praktyk zawodowych dla studentów.

7. Podsumowanie zrealizowanych badań

W regionie istnieje zapotrzebowanie na proponowaną specjalność na kierunku Filologia Polska, co potwierdzili zarówno uczniowie jak i eksperci.

IK: *Bardzo cenne jest właśnie połączenie z filologią polską, bo proszę zobaczyć co się dzieje w języku mediów naszym, Powszechna brutalizacja, wulgaryzacja. Ja już nie mówię o braku poprawności językowej. To tak naprawdę się z bólem czyta. I w ogóle wiedza powinna być rozszerzona na temat etyki słowa. Na tym jak powinniśmy, nie wiem, przeciwdziałać mowie nienawiści. To wszystko w takim dziennikarstwie obywatelskim się pięknie mieści. Bez tych kompetencji, trudno by je było rzetelnie realizować.*

WT: *40 lat pracowałam w choćby wszystkich gazetach, chyba poza kroniką, w tym mieście. Skończyłam filologię polską na Uniwersytecie Śląskim. Dziennikarstwa nie skończyłam, bo ona było wtedy na naukach politycznych, a tego sobie nie wyobrażałam studiować w czasach*

ówczesnych. Uważam, że to świetny zawód i należy go właśnie promować. I bardzo mi się podoba pomysł, bo uważam, że każdy dziennikarz powinien skończyć filologię polską.

Przygotowując kampanię marketingową, należy uwzględnić preferencje uczniów - determinanty wyboru studiów związane z poczuciem bezpieczeństwa i komfortem, opinią środowiskową, a także standardami sal wykładowych. Należy podczas kampanii promocyjnej aktywnie włączyć nauczycieli, dyrektorów szkół i uczniów aktywizujące ich podczas seminariów, wykładów otwartych i spotkań środowiskowych.

Eksperci biorący udział w konsultacjach chętnie włączają się do współpracy podczas realizacji praktyk zawodowych i ewaluacji kierunku. Są zasobem relacyjnym przekładającym się na skuteczną realizację planowanego przedsięwzięcia.

Załącznik 1. Kwestionariusz ankiety

Drodzy uczniowie!

Akademia Techniczno-Humanistyczna jest jedyną niepubliczną uczelnią w naszym regionie. Studentki i studenci mogą liczyć na wsparcie podczas całego toku studiów, ich głos jest bardzo ważny na każdym etapie zaangażowania w życie uczelni. Zwracamy się z prośbą o wzięcie udziału w ankiecie służącej dopasowaniu nowych kierunków i programów studiów do potrzeb naszych przyszłych studentów. Obecnie pracujemy nad nową specjalnością „Dziennikarstwo obywatelskie”. Staramy się, aby była to atrakcyjna propozycja dlatego prosimy o podzielenie się Waszymi uwagami i opiniami na tematy poruszane w ankiecie. Zostaną one wzięte pod uwagę i wykorzystane w pracy nad programem. Ankieta jest w pełni anonimowa.

- 1) Jakie masz ogólne plany związane ze swoją przyszłą ścieżką kariery zawodowej? (zaznacz 3 główne obszary)
 - a) własna firma
 - b) praca w korporacji
 - c) praca w administracji państwowej lub samorządowej
 - d) praca w sektorze medycznym
 - e) praca w sektorze edukacji
 - f) praca w mediach
 - g) praca w sektorze non-profit (fundacje, stowarzyszenia itp.)
 - h) inne, (jakie?)

2. Czy po maturze zamierzasz podjąć studia wyższe?
 - a) zdecydowanie tak
 - b) raczej tak
 - c) raczej nie (przejdź do pyt. 12)
 - d) zdecydowanie nie (przejdź do pyt. 12)
 - e) jeszcze nie wiem

3. Jaka forma studiów jest dla Ciebie najbardziej odpowiednia?
 - a) studia stacjonarne - dzienne
 - b) studia niestacjonarne (zaoczne, wieczorowe)
 - c) studia w formie e-learningu
 - d) nie ma to dla mnie znaczenia

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

- e) jeszcze nie wiem
4. Jakie studia są Twoim zdaniem lepsze?
- ogólnoakademickie
 - praktyczne powiązane z praktyką zawodową
 - nie mam zdania
5. W jakich dziedzinach planujesz kontynuację nauki?
- nauki humanistyczne: religioznawstwo, teologia, językoznawstwo, filologia, historia sztuki
 - nauki o zdrowiu: medycyna, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne
 - nauki społeczne: socjologia, politologia, ekonomia, prawo, pedagogika
 - nauki ścisłe: matematyka i informatyka oraz fizyka, chemia, biologia, astronomia i geografia
 - inne, jakie
6. Czy masz już wybraną uczelnię, na której chcesz studiować?
- tak, (wpisz nazwę)
 - jeszcze nie wiem, mam kilka opcji
7. Czy wiesz już w jakim mieście chcesz studiować?
- tak, (wpisz nazwę)
 - jeszcze nie wiem
8. Na jakim poziomie planujesz ukończyć studia? (można zaznaczyć kilka opcji)
- inżynierskim
 - licencjackim
 - magisterskim
 - doktorskim
 - nie wiem
9. Co sądzisz o połączeniu polonistyki z dziennikarstwem?
- myślę, że to dziwne połączenie
 - myślę, że samo dziennikarstwo jest bardziej atrakcyjne
 - pomysł jest interesujący
 - nie podoba mi się takie połączenie
 - inne, jakie?
10. Czy widzisz się w przyszłości w zawodzie dziennikarza?
- tak
 - nie (przejdź do pytania nr 12)
11. W jakim medium chcesz pracować? (można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)
- telewizja

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

- b) radio
- c) prasa
- d) w różnych
- e) społecznościowe media obywatelskie (np. na platformach youtube, spotify)

12. W mediach o jakim zasięgu chcesz pracować? (można zaznaczyć dowolną liczbę odpowiedzi)

- f) media regionalne i lokalne
- g) media ogólnopolskie
- h) media o zasięgu globalnym
- i) media społecznościowe
- j) inne, jakie?

13. Z czym kojarzy Ci się dziennikarstwo?

14. Jaką masz opinię na temat tego czym jest dziennikarstwo obywatelskie?

15. Która z odpowiedzi najtrafniej opisuje dziennikarstwo obywatelskie? Zaznacz max 3

- to dziennikarstwo nastawione na sprawy społeczne
- to dziennikarstwo zorientowane na sprawy lokalne i regionalne
- to dziennikarstwo wrażliwe na sprawy związane z ekologią
- to dziennikarstwo zorientowane na osoby i tematy wykluczone z oficjalnych mediów
- to dziennikarstwo zorientowane na mniejszości i grupy etniczne

16. W poniższej tabeli znajduje się wykaz przedmiotów proponowanych w programie studiów, zaznacz 5 najciekawszych wstawiając "x" w odpowiednim polu. Można także zaproponować przedmiot, którego nie ma w wykazie, a Twoim zdaniem powinien zostać uwzględniony.

Przedmiot	wstaw X
Blok 1.	
Prawo prasowe i własność intelektualna	
Technologie informacyjne mediów	
Marketing usług informacyjnych	
Socjologia mediów	
Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją	

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Historia mediów w Polsce	
Blok 2.	
Etyka dziennikarska	
Etykieta w dziennikarstwie	
Komunikacja interpersonalna	
Kulturowe aspekty komunikacji	
Wprowadzenie do społecznego odbioru treści	
Komunikacja międzykulturowa	
Blok 3.	
Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją	
Komunikacja w mediach społecznościowych	
Analiza tekstów dziennikarskich	
Radio społecznościowe w Europie	
Gatunki dziennikarstwa prasowego	
Blok 4.	
Fake news-weryfikowanie informacji	
Ekologia informacji	
Emisja i higiena głosu	
Retoryka i wystąpienia publiczne	
Blok 5.	
Warsztaty radiowe	
Dziennikarstwo sportowe	
Dziennikarstwo muzyczne	

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Warsztaty fotograficzno-filmowe	
Warsztaty kreatywnego pisanie	
Blok 6.	
Planowanie rozwoju regionu	
Zarządzanie projektami	
Międzynarodowe rynki pracy	
Rola trzeciego sektora w nowoczesnych państwach demokratycznych	
Finansowanie trzeciego sektora	
Spółeczeństwo obywatelskie	
Blok 7.	
Współczesny kryzys ekologiczny	
Ochrona środowiska w regionie	
Konflikty ekologiczne	
Kultura Podbeskidzia i Śląska	
Spółeczeństwo wielokulturowe	
Zaproponuj przedmioty, których nie ma w wykazie, a Twoim zdaniem powinny się w nim znaleźć.	

17. Co jest dla Ciebie najistotniejsze przy wyborze uczelni? (wybierz 3 odpowiedzi):

- liczba studentów (wielkość uczelni)
- znana kadra dydaktyczna i naukowa
- odległość od miejsca zamieszkania
- oferta dodatkowa (w postaci staży, praktyk, wyjazdów etc.)

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

- oferta edukacyjna
- opinie kolegów/koleżanek
- pozycja uczelni w rankingach
- prestiż uczelni
- rodzaj i standard kampusu akademickiego (w tym akademików)
- terminy rekrutacji
- tradycja uczelni
- wysokość opłaty za studia
- zaplecze badawcze
- możliwość znalezienie pracy
- wsparcie socjalne (stypendia naukowe lub socjalne)
- inne, jakie?

18. Wskaż jakie znaczenie ma dla Ciebie podczas wybierania uczelni jej infrastruktura na przykładzie kampusu ATH.

	bardzo duże znaczenie	duże znaczenie	nie mam zdania	niewielkie znaczenie	bez znaczenia
hala sportowa					
akademiki					
multimedialne sale do nauki języków					
sale komputerowe					
strefy relaksu dla studentów					
biblioteka					
stołówka					
boiska sportowe					

19. Wskaż w jakim stopniu zgadzasz się z poniższymi zdaniami

	całkowicie się zgadzam	częściowo się zgadzam	nie mam zdania	raczej się nie	wcale się nie

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

				zgadzam	zgadzam
ATH to nowoczesna uczelnia					
ATH to uczelnia oferująca atrakcyjne kierunki kształcenia					
ATH to uczelnia dobrze promująca się w moim regionie					
ATH to uczelnia o dobrej marce					
ATH jest uczelnią dobrze ocenianą wśród moich znajomych					
ATH jest uczelnią posiadającą dobrą promocję					
ATH nie ma dobrej opinii w moim regionie					
ATH nie ma dobrej marki					

Metryczka

Zaznacz swoją płeć

- a) kobieta
- b) mężczyzna

Ile masz lat?

- a) 15-16
- b) 17-18
- c) 19-20

Podaj swoje miejsce zamieszkania

- a) województwo śląskie
- b) województwo małopolskie
- c) inne, jakie?

Zaznacz powiat, w którym mieszkasz

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

- a) Bielsko-Biała
- b) powiat bielski
- c) powiat cieszyński
- d) powiat żywiecki
- e) inny, jaki?

Podaj nazwę miejscowości, w której mieszkasz

Podaj nazwę miejscowości, w której uczęszczasz do szkoły

Podaj nazwę szkoły do której uczęszczasz

W której jesteś klasie?

Jaki jest profil twojej klasy?

Dziękujemy za wypełnienie ankiety:)

Załącznik 2. Scenariusz wywiadu

1. Identyfikacja potrzeb w zakresie umiejętności absolwentów. 15 minut

Jaka jest Państwa opinia na temat umiejętności absolwentów ATH?

Czy macie Państwo doświadczenie pracy z absolwentami? Z jakich kierunków?

Jakie studia są w Państwa opinii bardziej dostosowane do regionalnego rynku pracy ogólniakademickie, czy praktyczne?

Z czym się Państwu kojarzy dziennikarstwo obywatelskie?

Jakimi kompetencjami i umiejętnościami powinni dysponować dziennikarze obywatelscy?

2. Możliwości realizacji praktyk zawodowych. 15 minut

Obecnie trwają prace nad utworzeniem nowej specjalności na kierunku polonistyka - Dziennikarstwa Obywatelskiego. Jaka jest Państwa opinia na ten temat? Czy połączenie polonistyki i dziennikarstwa jest interesujące?

Co wydaje się bardziej atrakcyjne, połączenie polonistyki z dziennikarstwem obywatelskim, czy może utworzenie nowego kierunku?

W jakich miejscach mogą, Państwa zdaniem, pracować absolwenci specjalności Dziennikarstwo Obywatelskie?

Czy w Państwa miejscach pracy jest zapotrzebowanie na osoby posiadające taką specjalizację?

Czy będzie możliwe nawiązanie współpracy w zakresie organizacji praktyki zawodowej?

3. Zakresy tematyczne prac zaliczeniowych, projektów, prac dyplomowych realizowanych w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi. 15 minut

Czy w Państwa miejscach pracy istnieją obszary problemowe, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji prac badawczych studentom?

Czy jest zapotrzebowanie na przygotowanie prac analitycznych lub diagnostycznych w celu wsparcia działalności operacyjnej w Państwa miejscach pracy? Jeśli tak proszę wskazać dziedziny i tematy.

4. Wskazania do procesu promowania nowego kierunku. Identyfikacja marki ATH w środowiskach respondentów. 15 minut

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Czy ATH ma dobrą markę w regionie?

Jaka jest Państwa osobista opinia na temat marki naszej uczelni?

Jak oceniacie Państwo strategię marketingową uczelni?

W jaki sposób uczelnia powinna prezentować się mieszkańcom regionu?

Jakie są najmocniejsze strony naszej uczelni?

Co najgorzej wpływa na markę uczelni?

W jakich obszarach powinny nastąpić zmiany żeby uczniowie szkół średnich uważali, że studia na ATH zapewnią im pracę w regionie?

Metryczka

Płeć, Wiek, Wykształcenie Miejsce pracy

Załącznik

W poniższej tabeli znajduje się wykaz przedmiotów proponowanych w programie studiów polonistycznych o specjalności „Dziennikarstwo obywatelskie”. Proszę wybrać 5 najciekawszych wstawiając “x” w odpowiednim polu. Można także zaproponować przedmiot, którego nie ma w wykazie, a powinien zostać uwzględniony.

Scenariusz wywiadu do 80 minut

Przedstawienie uczestników

Metryczka

Płeć, Wiek, Wykształcenie Miejsce pracy

1. Identyfikacja potrzeb w zakresie umiejętności absolwentów. 15 minut

- Jaka jest Państwa opinia na temat umiejętności absolwentów ATH?
- Czy macie Państwo doświadczenie pracy z absolwentami? Z jakich kierunków?
- Jakie studia są w Państwa opinii bardziej dostosowane do regionalnego rynku pracy ogólniakademickie, czy praktyczne?
- Z czym się Państwu kojarzy dziennikarstwo obywatelskie?
- Jakimi kompetencjami i umiejętnościami powinni dysponować dziennikarze obywatelscy?

2. Możliwości realizacji praktyk zawodowych. 15 minut

- Obecnie trwają prace nad utworzeniem nowej specjalności na kierunku polonistyka - Dziennikarstwa Obywatelskiego. Jaka jest Państwa opinia na ten temat? Czy połączenie polonistyki i dziennikarstwa jest interesujące?
- Co wydaje się bardziej atrakcyjne, połączenie polonistyki z dziennikarstwem obywatelskim, czy może utworzenie nowego kierunku?
- W jakich miejscach mogą, Państwa zdaniem, pracować absolwenci specjalności Dziennikarstwo Obywatelskie?
- Czy w Państwa miejscach pracy jest zapotrzebowanie na osoby posiadające taką specjalizację?
- Czy będzie możliwe nawiązanie współpracy w zakresie organizacji praktyki zawodowej?

3. Zakresy tematyczne prac zaliczeniowych, projektów, prac dyplomowych realizowanych w porozumieniu z interesariuszami zewnętrznymi. 15 minut

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

- Czy w Państwa miejscach pracy istnieją obszary problemowe, które mogą zostać rozwiązane dzięki realizacji prac badawczych studentów?
- Czy jest zapotrzebowanie na przygotowanie prac analitycznych lub diagnostycznych w celu wsparcia działalności operacyjnej w Państwa miejscach pracy? Jeśli tak proszę wskazać dziedziny i tematy.

4. Wskazania do procesu promowania nowego kierunku. Identyfikacja marki ATH w środowiskach respondentów. 15 minut

- W jaki sposób uczelnia powinna promować nową specjalność/dziennikarstwo obywatelskie?
- Czy ATH ma dobrą markę w regionie?
- Jaka jest Państwa osobista opinia na temat marki naszej uczelni?
- Jak oceniacie Państwo strategię marketingową uczelni?
- W jaki sposób uczelnia powinna prezentować się mieszkańcom regionu?
- Jakie są najmocniejsze strony naszej uczelni?
- Co najgorzej wpływa na markę uczelni?
- W jakich obszarach powinny nastąpić zmiany żeby uczniowie szkół średnich uważali, że studia na ATH zapewnią im pracę w regionie?

W poniższej tabeli znajduje się wykaz przedmiotów proponowanych w programie studiów polonistycznych o specjalności „Dziennikarstwo obywatelskie”. Proszę wybrać, te które są Pani/Pana zdaniem najciekawsze wstawiając “x” w odpowiednim polu. Można także zaproponować przedmiot, którego nie ma w wykazie, a powinien zostać uwzględniony.

Przedmiot	wstaw X
Blok 1.	
Prawo prasowe i własność intelektualna	
Technologie informacyjne mediów	
Marketing usług informacyjnych	
Socjologia mediów	
Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją	
Historia mediów w Polsce	
Blok 2.	
Etyka dziennikarska	
Etykieta w dziennikarstwie	
Komunikacja interpersonalna	
Kulturowe aspekty komunikacji	
Wprowadzenie do społecznego odbioru treści	
Komunikacja międzykulturowa	
Blok 3.	
Serwisy informacyjne i zarządzanie informacją	
Komunikacja w mediach społecznościowych	
Analiza tekstów dziennikarskich	
Radio społecznościowe w Europie	

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Gatunki dziennikarstwa prasowego	
Blok 4.	
Fake news-weryfikowanie informacji	
Ekologia informacji	
Emisja i higiena głosu	
Retoryka i wystąpienia publiczne	
Blok 5.	
Warsztaty radiowe	
Dziennikarstwo sportowe	
Dziennikarstwo muzyczne	
Warsztaty fotograficzno-filmowe	
Warsztaty kreatywnego pisania	
Blok 6.	
Planowanie rozwoju regionu	
Zarządzanie projektami	
Międzynarodowe rynki pracy	
Rola trzeciego sektora w nowoczesnych państwach demokratycznych	
Finansowanie trzeciego sektora	
Spółeczeństwo obywatelskie	

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.

Blok 7.	
Współczesny kryzys ekologiczny	
Ochrona środowiska w regionie	
Konflikty ekologiczne	
Kultura Podbeskidzia i Śląska	
Społeczeństwo wielokulturowe	
Zaproponuj przedmioty, których nie ma w wykazie, a Twoim zdaniem powinny się w nim znaleźć.	

Akademia
Techniczno-Humanistyczna
w Bielsku-Białej

Projekt „Dziennikarstwo obywatelskie dla rozwoju regionalnego – opracowanie interdyscyplinarnej oferty edukacyjnej i wdrożenie innowacyjnych metod kształcenia” o numerze EOG/21/K4/W/0089 (Komponent IV – Współpraca instytucjonalna na rzecz poprawy jakości i dopasowania oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach oraz we wszelkich formach wyłączeniem VET i zawodowego kształcenia ustawicznego) korzysta z dofinansowania o wartości 129 177 EUR otrzymanego od Islandii, Liechtensteinu i Norwegii w ramach Funduszy EOG. Celem projektu jest zaprojektowanie i wdrożenie modułu „Dziennikarstwo obywatelskie” na studiach licencjackich i magisterskich filologii polskiej.